

ಪ್ರಭುತ್ವದ ವಿರುದ್ಧದ ಬೆಂಕಿ ಚೆಂಡು

ಅರುಂಧತಿ ರಾಯ್ ಎಂದರೆ ಬೆಂಕಿ ಚೆಂಡು. ತಾವು ನಂಬಿದ ತತ್ವ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧದ ಸಂಗತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅವರು ಬೆಂಕಿ ಉಗುಳದೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ವಿವಾದಗಳೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಪಂಚಪ್ರಾಣ. ವಿವಾದದ ಮೇಲೆ ವಿವಾದವನ್ನು ಅವರು ಮೈಮೇಲೆ ಎಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಮಾಧ್ಯಮ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಜನಜನಿತ ಮಾತು. ಅವರಿಗೇಗ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ 'ಪೆನ್ ಪಿಂಟರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ' ಬಂದಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ಅವರೊಂದಿಗೆ ತಳಕು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವ ವಿವಾದಗಳೇ ಸದ್ದು ಮಾಡುತ್ತಿವೆ.

ಲೇಖಕಿಯಾಗಿ, ಚಿತ್ರಕಥೆ ಬರಹಗಾರ್ತಿಯಾಗಿ, ಅಂಕಣಕಾರ್ತಿಯಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳವಳಿಗಾರ್ತಿಯಾಗಿ, ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಹೋರಾಟಗಾರ್ತಿಯಾಗಿ, ಪರಿಸರ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯಾಗಿ, ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಿಯಾಗಿ ರಾಯ್ ಅವರದು ಬಹುಮುಖ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ. ಮೊನಚು ಮಾತುಗಳಿಂದ ದೇಶದ ಗಮನ ಸೆಳೆದಿರುವ ಈ ಸೆಲೆಬ್ರಿಟಿ ಲೇಖಕಿ, ದೇಶದ್ರೋಹ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿ ಪ್ರಕರಣವನ್ನೂ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 'ದಿ ಗಾಡ್ ಆಫ್ ಸ್ಕಾಲ್ ಥಿಂಗ್' ಅವರ ಮೇರುಕೃತಿ. ಈ ಕೃತಿಗಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಬೂಕರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯೂ ಸಂದಿದೆ. ಅವರ ಹಲವು ಕೃತಿಗಳು ಬಿಸಿ ಬಿಸಿ ಮಸಾಲೆ ದೋಸೆಯಂತೆ ಖರ್ಚಾಗಿವೆ. 'ಅರುಂಧತಿ ರಾಯ್ ಅವರು ಅನ್ಯಾಯದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಅವರು ಕಥೆ ಹೇಳುವಾಗ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾದ ಆ ಲಾಲಿತ್ಯ, ಬನಿ ಎಲ್ಲವೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಮೇಳೈಸಿರುತ್ತದೆ. ಅವರೊಬ್ಬ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಿಂತಕಿ. ಅವರ ಗಟ್ಟಿ ದ್ವನಿಯನ್ನು ಅಡಗಿಸುವ ಕೆಲಸ ಆಗಬಾರದು' ಎಂದು ಪೆನ್ ಪಿಂಟರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯ ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದೆ.

ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಅರುಂಧತಿ ಅವರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯೇ ಬಲು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅವರೊಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮಹಿಳೆ ಎಂದು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಅವರೇ ಅಲ್ಲಗಳೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಮೇಘಾಲಯದ ಶಿಲ್ಲಾಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ. ಅವರ ತಾಯಿ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಸಮುದಾಯದ ಮೇರಿ ರಾಯ್, ಒಬ್ಬ ಮಲೆಯಾಳಿ. ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ನಡೆದ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿದ್ದವರು. ಅವರ ತಂದೆ ರಾಜೀವ್ ರಾಯ್, ಬ್ರಹ್ಮ ಸಮಾಜದ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದವರು. ಕೋಲ್ಕತ್ತದ ಚಹಾಕೋಟೆವೊಂದರ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರಾಗಿದ್ದರು. ಮೇರಿ ಹಾಗೂ ರಾಜೀವ್ ಅವರ ದಾಂಪತ್ಯ

■ ಪ್ರವೀಣ ಕುಲಕರ್ಣಿ

ಬಹುಕಾಲ ಮುಂದುವರಿಯಲಿಲ್ಲ. ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಮೇರಿ ಮತ್ತೆ ಕೇರಳ ಸೇರಿದರು. ಅರುಂಧತಿ ಅವರು ಬಾಲ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದಿದ್ದು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ್ದು ಕೇರಳ ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ.

ಸಾಕ್ಷ್ಯಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ, ಸಿನಿಮಾಗಳಿಗೆ ಚಿತ್ರಕಥೆ ಬರೆದ ಅರುಂಧತಿ ಅವರು, ತಮ್ಮ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ 'ದಿ ಗಾಡ್ ಆಫ್ ಸ್ಕಾಲ್ ಥಿಂಗ್' ಕೃತಿಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ಶುರುಮಾಡಿದ್ದು 1992ರಲ್ಲಿ. ಆ ಕೃತಿಯನ್ನು ಅವರು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಅವರ ಬಾಲ್ಯದ ಅನುಭವಗಳು ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ದಿಟ್ಟವಾಗಿದ್ದು, ಅದು ಅವರ ಅರೆ ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆ ಎಂದೇ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬೂಕರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದಿದ್ದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ದಿ ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್ ಟೈಮ್ಸ್‌ನ ವರ್ಷದ ಬೆಸ್ಟ್ ಸೆಲ್ಲರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆಯಿತು. 18 ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಈ ಕೃತಿ ಭರ್ಜರಿಯಾಗಿ ಮಾರಾಟವಾಯಿತು. ಮುಂದೆ ಹಲವು ಕೃತಿಗಳು ಅವರಿಂದ ಬಂದರೂ ಆ ವೇಳೆಗೆ ಅವರನ್ನು ಸುತ್ತುವರಿದ ವಿವಾದಗಳೇ ಹೆಚ್ಚು ಸದ್ದು ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದವು. ಕಾಶ್ಮೀರ ಪ್ರತ್ಯೇಕತಾವಾದವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿದವರು ಅವರು. ಕಾಶ್ಮೀರವು ಭಾರತದಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಅವರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದರು. ಆ ಹೇಳಿಕೆಯ ವಿರುದ್ಧವೇ ಅವರಿಗೆ ದೇಶದ್ರೋಹದ ಆರೋಪ ಹೊತ್ತು ಪ್ರಕರಣ ಎದುರಿಸುವಂತಾಗಿದೆ.

'ನರ್ಮದಾ ಬಚಾವೋ' ಆಂದೋಲನದಲ್ಲೂ

ಅವರು ಸಕ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದರು. ನರ್ಮದಾ ನದಿಗೆ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದ್ದ ಅವರು ಮೇಧಾ ಪಾಟ್ಕರ್ ಜತೆ ದೊಡ್ಡ ಆಂದೋಲನವನ್ನೇ ಕಟ್ಟಿದ್ದರು. ಬೂಕರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಜತೆ ಬಂದ ಹಣವನ್ನು ಹೋರಾಟ ಸಂಘಟಿಸಲು ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡಿದರು. ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಅನ್ನು ಟೀಕಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ನಿಂದನೆ ಪ್ರಕರಣವನ್ನೂ ಎದುರಿಸಿದ್ದರು. ಒಂದುದಿನದ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದ ಅವರು, 2500 ರೂಪಾಯಿ ದಂಡ ಕಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅಮೆರಿಕವು ಅಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಭಯೋತ್ಪಾದಕರ ವಿರುದ್ಧ ಸಮರ ಸಾರಿದಾಗ, ಅಮೆರಿಕದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಟೀಕಿಸಲು ಅವರು ಹಿಂಜರಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಭಾರತವು ಅಣ್ಣಸ್ವ ಪರಿಣಿತ್ ಮಾಡಿದ್ದಾಗ ಅದರ ವಿರುದ್ಧವೂ ದ್ವನಿ ಎತ್ತಿದವರು. ಸಂಸತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ನಡೆದ ದಾಳಿಗಾಗಿ ಉಗ್ರ ಅಪ್ಪಲ್ ಗುರುವಿಗೆ ಮರಣದಂಡನೆ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಿದ್ದನ್ನೂ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದವರು.

ನಕ್ಸಲ್ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಯಾವ ಸರ್ಕಾರವೂ ಸರಿಯಾಗಿ ನಿಭಾಯಿಸಲಿಲ್ಲ. ನಕ್ಸಲರ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಕರಾರು ಎತ್ತಿದ್ದ ಅರುಂಧತಿ ಅವರು, ಅಣ್ಣಾ ಹಜಾರ್ ಅವರನ್ನೂ ಟೀಕಿಸದೆ ಬಿಟ್ಟವರಲ್ಲ. ಹಜಾರ್ ಅವರು ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಆಕ್ರೋಶ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದರು. ಪ್ರಧಾನಿ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ಅವರ ಕಟುಟೀಕಾಕಾರರೂ ಆಗಿರುವ ಅರುಂಧತಿ, ಬಲಪಂಥಿಯರ ಪಾಲಿಗೆ ವಿರೋಧಿಯಂತೆ ಕಾಣುವವರು. ನಿರ್ಭೀತ ಮಾತಿಗೆ ಹೆಸರಾದ ಅವರು, ಬೇಡದ ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಮೈಮೇಲೆ ಎಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿಯೂ ಸದಾ ಮುಂದು. ಆದರೆ, ಜಗತ್ತಿನ ಯಾವುದೇ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಹಾರ ನಡೆದರೆ ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವವರು.

ಮದುವೆಯಾಗಿ ಕೆಲವೇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪತಿಯಿಂದ ವಿಚ್ಛೇದನ ಪಡೆದಿರುವ ಅರುಂಧತಿ, ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಎದುರು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬಾಳಿದವರು. ತಮಗೆ ಯಾವುದು ಸರಿ ಎನಿಸುವುದೋ ಅದನ್ನು ಹೇಳುವಲ್ಲಿ ಒಂದಿಸಿತೂ ಹಿಂದುಮುಂದು ನೋಡಿದವರಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಈಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಮಾತು ಕೇಳಿಸಿದ್ದೇ ಕಡಿಮೆ. ಅವರ ವಿರುದ್ಧದ ದೇಶದ್ರೋಹ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಈಗ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯೇ ಆಗ್ರಹಿಸಿದೆ. ಅರುಂಧತಿ ಅವರು ಪೆನ್ ಪಿಂಟರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದ ಈ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ನಡೆ ಕುತೂಹಲ ಮೂಡಿಸಿದೆ. ■